

**Pol Ina Giruma
Pilipai
Damsi Kurisi
(Philippians)
Vonaviakova**

Pilipai kwanatuna na Masedoniya dobunai Yurop kamonai ma aposol Pol ina mariyai ti na Rome dams i vibadana gaburinai. Pol ina biga kupuna dams kamosiyai na Pilipai kwanatunai ivi karei ma nani dobunai wawaya Keriso ivi tumaghanei ma vokavakavara ivi karei, ma Pol ivoteresi inae. Muriyai ku gabura iterei ma nani kamonai weni girumina igirumi Pilipai dams kurisi. Ina nuwapoya sago na vitumaghana dams viya ikawapatei ma kana viruwa na ivi nuwapoya da Pilipai kamonai vibeyebeyena vibero dams ivivi beyebeyena Keresiyana kurisi. Ina nuwapoya ipeyari ma kegha da weni girumina ivi debei da ivi nuwabibii kirakai ma nota rewapano gwabina, iyamna ina vitumaghana Yesu Keriso kurina irakata kirakai da imiimiirikikina.

Pol igiruma Pilipai dams kurisi, iyamna i verena ivonatawei inekiibau kurina na ina kayowana da iti kiikiwesi. Ma weni girumina kamonai taraboga ipanani da ikiiepepisi da tuna ina nuwapoya ma bade ti i nuwapoya ke ina berisi da i nota ina peku. Ma bade ivi nowi kurisi da ina tereoruwe meyesi da Yesu Keriso nakanani ma ke ina kayotata da nota meyena ini badesi. Muriyai ivonavinotisi da Keriso ivi tumaghanei kubiine na

God yawasa makamakii nonowina ipuyosi, ma ina agabiibai irakata da nevana kava iveresi. Ma igiruma da ke Moses ina vonaviyoyovana ita nunuri da yawasa ita panani. Ma ivona da iyavo kava Keriso yavata ivi nuwasago na God nuwabiibai ma nuwanuba ina veresi.

Nota ghamana Pol ina giruma kamonai na ikikava Keresiyana i yawasa ma i vitumaghana kamonai na ini nuwabiibai, ini tepatora, ini nuwasago, ma ina miirkikina. Ma bade ivi debei da Pol ina nuwaviina irakata kirakai Keresiyana damsí Pilipai kamonai kurisi.

Pol ina nota weni nakanani irereghi.

Sapta 1:1-11 Giruma ivotawei.

Sapta 1:12-26 Ikkikava Pol imakamakai.

Sapta 1:27 da ku 2:18 Yawasa Keriso tepanai.

Sapta 2:19-30 Timoti ma Epaporodaitas ina vonatawesi.

Sapta 3:1 da ku 4:9 Vonaverena da ina kitaruvisi.

Sapta 4:10-20 Pol turaturana Pilipai kamonai.

Sapta 4:21-23 Vikiikiwa ma giruma igudui.

¹ Taku Pol ma Timoti akii viruwa na Yesu Keriso* ina bigabiga.*

God ina wawayá Pilipai kamonai, tami na Yesu Keriso yavata koinuwásago ma kami koyakoyagha ma kami vinoraveraveyana yavata na kurimi kagirugiruma.

² Ainowi ita Mamai God ma Bada Yesu Keriso kurisi da agabiibai ma nuwanuba ina veremi.

* **1:1:** Keriso: Grik damsí gamosi evonavona bo ‘Keriso’ ma Hibru damsí gamosi evonavona bo ‘Mesaya.’ Ivi ruwa iyamna ‘God ina Vivinevine Wawayina.’ * **1:1:** Apos 16:12

Vikiikiwa ma nipowana.

³ Mara nonowa aku God aikiikiwei maranai antanotimi. ⁴ Ma peyarimi kubiimi aniponipowana na mara nonowa nuwabiibiiyai aniponipowana, ⁵ iyamna nani maranai Keriso varana biibiina kovivi yanei da ku karako, koiviteku da varana biibiina kubiine tabigabiga patapata. ⁶ Ma akovi da God, tuna ina biga biibiina gwabimiyai ivi karei na nakanani ina nenaë da Yesu Keriso ina vovira na nani bigana turina. ⁷ Aku nota maninina da nakanani antanotimi, iyamna tami na nuwanuwaku. Gabura kamonai bo vovotaweku ma kegha da Keriso varana biibiina kana paraparavowowai ma ina vonavaghata aidebei. Nani kamonai na kudubita God ina agabiibai damina taviiviiya. ⁸ God iakovi da vonavaghata avonavonemi da nuwanuwaku kudubinai ainuwapoyemi. Ma nani notana na Yesu Keriso ina nuwaviina kamonai aviiviiya.

⁹ Ma aku nipowana na weni. Ami nuwaviina ina rakata da ina rakata kirakai, ma ku tepana akova vaghata ma nota maninina gwabimiyai ina makai. ¹⁰ Tuna kubiine tami kovokovoghim da keta biibiina kava kona vinei da maranai Keriso ina vovira na tami maninimi ma nuwanuwami yagharina. ¹¹ Aniponipowana da ami yawasa kudubina kamonai na bera biibiisi kava kona beraberai, ini matakira da tami Yesu Keriso ina wawaya maninimi. Weni nakanani kona beraberai na wawaya ina kitimi da i vokavakavara ina rakata da God kana kadara ini rakati.

Yawasa Keriso tepanai.

¹² Varevaresiku, akayokayowei da konakovi da aviyavisina itupuwa kuriku na ivi viteta da Keriso

varana biibiina nakeda ina rakata kamokamowa,
¹³ iyamna kiivavo ina numa kana potapota damsí
 ma wawaya kudubisi weni dobunai iakovi da
 Keriso varana biibiina adimadimei kubiine na
 ku gabura itereku ma kaekuwai chein ikuni.*
¹⁴ Ma gabura kamonai amakamakai na Kere-
 siyana varevaresita i vitumaghana irakata Bada
 kurina ma i nota ivi rewapania da ere tepatorasi God
 vonana edimadimei.

¹⁵ Vona bubuna da wawaya viya na
 enuwanuwakapiyeku ma ekayokayowei da
 kii vava ina rakata, tuna kubiine Keriso varana
 edimadimei. Ma wawaya viya na nota manininai
 edimadima. ¹⁶ Ti na i nuwaviina kuriku irakata da
 edimadima, iyamna iakovi da God weni dobunai
 itereku da Keriso varana biibiina ati tarapaparanei.
¹⁷ Nani nuwakapi wawayisi na ke nuwanuwasi
 kudubinai Keriso ita dimadimei ma ti mani kii vava
 kubiine. Enotanotai da taku gabura kamonai na
 ina berai da kaku nuwapoya ini rakati.

¹⁸ Ma ke sago avai, nota gavugavusiyai bo
 nota yagharisiyai edimadima. Keta ipeyari ma
 bera ghamanakina da Keriso varana biibiina ed-
 imadimei. Tuna kubiine ainuwabiibiiyei ma
 mara nonowa ani nuwabiibai, ¹⁹ iyamna akovi
 da ami nipowana ma Yesu Keriso Kanumina
 ini viteku da aviyavisina itupuwa kuriku na da-
 monai yawasa ana panani. ²⁰ Aku kayowana
 ghamana ma aku nota rewapanina da ke meyani
 ana bera beroi da aninimaya. Ma ani tepatora
 kamowa da aku yawasa kamonai, karako ma
 mara nonowa ana bera bubuni da Keriso kana

* **1:13:** Apos 28:30

vava ani rakati. Namanaki wawaya ini raboboku bo yawayawaku. ²¹ Taku kuriku yawayawaku ana makamakai na ibiibai, iyamna aku yawasa na Keriso kubiine. Ma ata rabobo na ita biibii kirakai. ²² Ma ke atakovi da meni ketana ana viiya, iyamna yawayawaku ana makamakai na biga ku tepana ana berai. ²³ Taku na keta ruwa inotaraghaghiku. Aku kayowana ghamana da weni yawasina dobuwai ata kuyowei da Keriso yavata kata makai, tuna na bera biibii kirakiina. ²⁴ Ma tami kubiimi na ita biibai da yawayawaku ata makai. ²⁵ Tuna kubiine, akova bubuni da ana makai. Yavata tamakamakai na ani vitemi da Keresiyana yawasina kamonai kona nae kirakai. Ma bade ami vitumaghana nuwabiibiina damina kona vii bubuni. ²⁶ Ma maranai ana vovirame kurimi na ami vigheghena Yesu Keriso kurina ina rakata da ami nuwabiibai ina kamtepoi.

²⁷ Ana numataya kurimi bo kegha na koberai da Keriso varana biibiina yavata koni kovokovoghana. Nakanani kona berai na sisiyimi ani yanei ma anakovi da kudubimi komiimiirikikina, koinuwasago ma nota sago kava gwabimiyai da vitumaghana ma Keriso varana biibiina kubiine koipaparana kirakai. ²⁸ Kami ghavighaviya ke kona yabumanesi, maghitepami etora. Tuna ini matakira kurisi da God ina kiipupunatawesi ma tami na yawasa ina veremi. ²⁹ God ina kayowanai ina agabibai iveremi da Keriso koitumaghanei ma bade kubiine kovovokwarakwara.

³⁰ Rorova kokitiku da wawaya ivivi tupaketowaneku. Ma karako sisiyiku koiyanei da taku patana da avovokwarakwara. Ma

wekarakava na tami bade nakanani damina koviiviya.*

2

Ikikava Keriso itereoruwe meyei na nakanani taberai.

¹ Keriso yavata koinuwasa go na rewapana kopanapanani, bo? Keriso ina nuwaviina damina koviiviya na nuwanuba kopanapanani, bo? Kanuma Vovokaravina yavata koisagomi, bo? Nuwapika ma vikamyuyuwa gwabimiyai, bo?

² Mikeda tami nakanani na nota sago kava koviiya, kovi nuwaviinavivirana. Kobiga patapata ma koberai da nuwanuwami na sago. Weni nakanani kona berai na ani nuwabiibii kirakai.

³ Aviyavisina kona beraberai na ke meyani kayotata notana bo nota meyena ini bademi. Ma mara nonowa kovokuwaya meyemi ma konotai da turaturami na ighekuyowemi. ⁴ Ma tami sago sago duma na ke tami mani ami kayowana kava ma wawaya i kayowana yavata kona kitakitai.

⁵ Ma Yesu Keriso ikikava inotanotai, nakanani kota notai.

⁶ Tuna ma God na sago.

Ma kegha da aviyavisina rapenai na ke ita vokikini.

⁷ Itereoruwe meyei da ivi wawayota ma iberai da tuna moyaka.

⁸ Ivi wawayota nakanani ma ivokuwaya meyei ma ina Mamai ivotekatekei da korosiyai irabobo.

⁹ Tuna kubiine na God iterepai da ighe kirakai

* **1:30:** Apos 16:19-40

ma iberai da kana vava irakata kirakai da
wawaya kudubisi kii vava ighekuyowei.

10 Ma iberai da kunumai, dobuwai ma dobu
gaburinai
wawaya kudubisi Yesu avanai
ini tuwaporeruruwana.

11 Ma wawaya kudubisi debiyyai ini mamatara
da Yesu Keriso na Bada
da Mamai God kana kadara ina rakata.*

Tota nakanani ma gwamegwame.

12 Turaturaku, tami nuwanuwaku. Rorova taku
gwabimiyai na mara nonowa kovovotekatekeku.
Ma karako na taku ke gwabimiyai, tuna kubiine
Keriso notanai kovotekateka kamowa. Ma
ami yawasa kamonai na ere yabuyabumanimi
ma ere kirokivoromi koni paparana kirakai
da God kona votekatekei na koni matakira da
namada ivi yawasimi, **13** iyamna God gwabimiyai
idagudagu. Nota evereveremi da ina kayowana
na kona votekatekei ma rewapano evereveremi da
ina kayowana kona beraberai.

14 Bera kudubina kona beraberai na ke koni ruwa
ma ke kona vonavikoni. **15** Koberai da tami
na wawaya maninimi ma ke sago berona
gwabimiyai da tami God natunatuna biibiimi.
Weni kimtina dobuwai ti na beroberosi,
didibara wawayisi ma kamosiyai komakamakai
da nakanani ma gwamegwame didibarai
ita karakarata.* **16** Yawasa makamakii nonowina
sisiyina kovotanakikini da koni debei kurisi. Weni
nakanani kona beraberai na Keriso ina vovira
maranai na ana kawabiibiyemi, iyamna ami bera

* **2:11:** Isa 45:23 * **2:15:** Deut 32:5

ini matakira da ke ata veru wapawapa ma ke aku biga ati rekwei.

¹⁷ Ami vitumaghana na nakanani ma suwara kapukapunina God kurina. Ma aku yawasa na nakanani ma wain suwarina ami ku suwara tepana ata tepoi. Weni miibiina iyamna vaghata na weni, aku biga kamomiyai aberai da kovi tumaghana, tuna kubiine mikeda ina kiivunuku da taraku ina sororo. Ke atakovi da ini raboboku bo kegha, ma namanaki, ainuwabiibiiyemi, ¹⁸ ma tami yavata nakanani kovi nuwabiibiiyeku.

Timoti ma Epaporodaitas.

¹⁹ Aku kayowana da Bada Yesu ini vaghinei na wekarakava Timoti ana vonatawei kurimi. Ina vovirame na ini akoviku da tami ikikava na tuna ina kiepepiku. ²⁰ Gwabikuwai ke sago iyai Timoti nakanani. Tuna mara nonowa inuwapoyemi ma enotanotimi, taku nakanani. ²¹ Ma wawaya peyarisi ti mani i kayowana enotanotai, ke Yesu Keriso ina kayowana ita notanotai. ²² Ma Timoti na ke nakanani, namada ivi debe meyei kurita da tuna wawaya maninina, iyamna akii viruwa Keriso varana biibiina kubiine kabigabiga patapata, nakanani ma tomowa ina mamai yavata ita bigabiga. ²³ Tuna kubiine anotanotai da Timoti ana vonatawei kurimi. Kunona anakova bubuni da aviyavisina ina tupuwa kuriku ma muriyai ana vonatawei. ²⁴ Aku nota ivi rewapana kirakai da vivaghina Bada gwabinai ana viiya ma ke mara gurina na taku bade ana numataya kurimi.

²⁵ Nota biibiina aviiya da Epaporodaitas ata vonatawei ita vovira kurimi. Tuna na Keresiyana varesita ma tuna yavata kabigabiga

patapata da Keriso varana biibiina kana ghavighaviya kavi kawapatesi. Tuna wawayina iyonayona kubiimi, kovonatawei kuriku da ikoyagha bubuniku.²⁶ Ma ivi nuwapoya da sisiyina kovi yanei da igubaga kirakai na kovi nuwapoyei. Ina kayowana ghamana da peyarimi ita kitimi ma kotakovi da tuna vaghina.²⁷ Vona bubuna, igubaga kirakai da gisina kava ita rabobo. Ma kegha da God ivi kamyuyuwei, ma ke tuna kava ma taku bade nakanani, iyamna ita rabobo na ati nuwapoya kirakai.²⁸ Tuna kubiine aku kayowana ghamana da ana vonatawei da maranai ina nekibau kurimi na koni nuwabiibai, ma taku bade nuwanuba gisina ana viiya.²⁹ Nuwabiibiiyai ma Bada avanai kovi kiikiwei. Wawaya Epaporodaitas nakanani na mara nonowa koti gheghenisi,³⁰ iyamna Keriso ina biga kubiine na gisina kava ita rabobo. Tami ke kovokovoghina da koti viteku, tuna kubiine iveremeyei da ivi viteku.

3

Keriso titumaghanei kubiine God ina vona da tota ina wawaya maninita.

¹ Ma vaghina, varevaresiku, Bada kubiine kovi nuwabiibai. Rorova agiruma da aviyavisina avi sisiyei kurimi na ininiku ke ita babara da nani sisiyisi ana kaitana meyei da tuna ini tarapaparanemi. ² Tomotomowa viviberosi kokitaruvisi, ti na kukou. Biga berona eberabera, ma wawaya ininisi itarabediyana, evonavonesi da kwimata bekasi ita tuviratawei da yawasa

makamakii nonowina ita panani. ³ Ma tota na ke nani tomotomowisi nakanani, tuvivira ina matakira vaghata gwabitiyai na weni. God Kanumina ina rewapanai tavovokavakavara, Yesu Keriso yavata tinuwasa go da kana kadara tirakati, ma takovi da ke dobu ma tupuwa berasi tepanai kata makamakai. ⁴ Anota meyeku da ruvaruvana da nani berasi tepanai ata makai. Meni wawayina dobu ma tupuwa berasi itumaghanei ma inota meyei da nani berasi kubiine ighe kirakai na wawayina kurina ata vona bo, "Taku aghekuyowem." ⁵ Atupuwa ma mara kana vi ⁸ na kwimata bekaku ituviviratawei. Taku na Israel wawaya, ma kaku dam na Benjamin. Taku na Hibru vaghata, ke tara viravirana. Taku Perisi, ikikava Perisi damsí Moses ina vonaviyoyovana enununura bogai na taku bade nakanani.* ⁶ Aku kayowana ghamanakina da God ati nuwabiibiini, tuna kubiine vitumaghana damsí avivi tupaketowanesi. Moses ina vonaviyoyovana kudubina akivina bubuni, abera tovoní da aku yawasa na maninina kavakaya God ku matana.* ⁷ Rorova nani berasi kudubina anotai da iyamsi irakata ma karako Keriso akovina aviyya na anotanotai da nani berasi na iyamsi kegha. ⁸ Vonavaghata, aku Bada Yesu Keriso akovina na iyamna irakata da bera kudubina ighekuyowei. Tuna wawayina kubiine aku yawasa ma aku bera peyarina aruvoterei. Anotai da kudubina na mugu, iyamna aku kayowana da Keriso

* **3:5:** Apos 23:6, 26:5; Rom 11:1 * **3:6:** Apos 8:3, 22:4, 26:9-11

ata viiya ⁹ ma yavata kati nuwasago. Karako na ke aku bera biibiisi tepanai ata makamakai ma ke Moses ina vonaviyoyovana ata nunura tovoni da God ina kayoweku ma ita vona da taku ina wawaya maniniku. Keriso aitumaghanei, tuna kubiine God evonavona da taku ina wawaya maniniku. Iterei da ita vitumaghana kubiine na ina kayoweta. ¹⁰ Akayokayowei da Keriso anakova bubuni, ma ina rewapanina da rabobowai ivomiiri. Ma akayokayowei da ikikava ivi kamaghiyei, nakanani ani kamaghiyei. Ma ikikava irabobo, nakanani ana rabobo. ¹¹ Peyarina ana berai ma anotanotai da mara sago rabobowai ana vomiiri.

Taverau bubuna da ku damona.

¹² Ke ata vonavona da bera peyarina avi kovini bo ata vonavona da taku maniniku. Ma aipaparana da aviyavisina peyarina Keriso ekayokayowei da ana berai na ani kovini, iyamna iviiniku da aku yawasa na rapenai. ¹³ Varevaresiku, ke ata notanota meyeku da bera peyarina ata bera yavui. Ma nota sago kava gwabikuwai na weni. Bera kudubina itupuwa kuriku na ku muriku aterei. Ma aipaparana da aviyavisina maghinokuwai emakamakai na tuna ana viiya. ¹⁴ Tuna kubiine ana verau kirakai da ku turina da miiya biibiina ana viiya. Nani miiyiina na Yesu Keriso avanai God ikwatuku da ku kunuma ana ghae.

¹⁵ Ma peyarita kanuma ina ku nevaneva nota magura gwabitiyai iterei na nakanani kata notai. Ma tami iyavo kava ami nota bogiiyai na karakava

God vonavaghata ini debei kurimi. ¹⁶ Vonavaghata namada taviini na tavokikini ma taverau.

¹⁷ Varevaresiku, aku yawasa kovi bonebonei. Ma bade, iyavo kava namada ibonebonekai na i matakira kokitai ma kokivina bubuni,* ¹⁸ iyamna, mara ipeyari avonemi ma wekarakava ere matadogaku avonavona meyemi, wawaya ipeyari i yawasa kamonai ivi debei da Keriso ina korosi ikawapatei. ¹⁹ Mara damonai na God ina kiipupunatawesi, iyamna tupuwa ina kayowana itumaghanei da tuna na i god. I bera beroberosi ita vivinimayei na ekayokayotatei ma weni dobuna yawasina kava enotanotai. ²⁰ Ma tota, ita dobu vaghata na kunuma. Tuna kubiine, nimonimoriyai tikoyakoyagha da kata Viviyawa Bada Yesu Keriso, kunumai ina pisi, ²¹ da ina rewapanai tupuwita mitamitasi ma raborabobosi na ina ruvovirei da tuna tupuwina nakanani, rewapanina ma makamakii nonowina. Nani rewapanina irakata da bera peyarina dobuwai ma kunumai eteretereoruwei da ina vikiivavona gaburinai ina makai.

4

Pol ivonesi da ikikava ita makai.

¹ Varevaresiku, tami nuwanuwaku. Ma mara nonowa akayokayowei da ata kitimi. Aku nuwabibai ma aku miiya kunumai na tami tepamiyai. Turaturaku biibiimi, tuna kubiine akayokayowei da Bada kovotana bubuni ma komiirikikina.

² Ma aku wivine Iyodiya ma Sintike ainowi kurimi da vikawapata kovoterei ma Bada avanai

* ^{3:17:} 1Kor 4:16, 11:1

kovi nuwasago. ³ Ma bade aku tomowa* biibiim, yavata tabiga patapata, tam kurim ainowi da ita wivine ruwa kevi vitesi da ini nuwasago, iyamna gwabikuwai ti ma Kerement ma aku wawaya viya na yavata kabigabiga patapata Keriso varana biibiina kubiine. Ma ti damsí kii vava namada God igrumi Yawasa Bukana kamonai.

⁴ Kovi nuwabiibai mara nonowa Bada kubiine. Ana vona meyei, kovi nuwabiibai!

⁵ Ma ami bera peyarina ere nuwanubami koberai da wawaya peyarisi ina kitimi ma inakovi da tami ikikava wawayimi, iyamna gisina kava Bada ina nekiibau. ⁶ Ke sago aviyavisina koni nuwapoyei. Bera peyarina kubiine na konipowana, kovi nowi ma kovi kiikiwa ma ami kayowana kudubina God kurina kona terei. ⁷ Ma God ina nuwanuba nuwanuwami ma ami nota ini tarapaparanei Yesu Keriso kubiine. Nani nuwanubana na notakavakavana.

⁸ Vaghina, varevaresiku ma novunovuku, aviyavisina biibiina ma aviyavisina wawaya ighegheni, tuna kava mara nonowa kona notanotai. Keta vaghata, bera biibiisi ma nota maninisi, ma bade aviyavisina nuwaviiviinina da takawakawabiibiyei na ti berasi kava konota bogai. ⁹ Aku bera ma aku yawasa peyarina da kokitai ma aku sisiya peyarina da kovi yanei ma akova koviiya na kudubina kovi bonebonei. Ma God, tuna nuwanuba everevereta na gwabimiyai ina makai.

I verena kubiine Pol ivi kiikiwesi.

* **4:3:** Tomowa kana vava Sisigas.

10 Bada avanai ainuwabiibai da ami verena kovonatawei kuriku. Amakai kirakai ma karako da konotiku. Akovi da mara nonowa koinuwapoyeku ma ke sago taraboga ita makamakai da ami nuwaviina koti debei kuriku. **11** Ke ata ne peku kubiine na weni nakanani ata vivisisiya, iyamna namada akova aviyya da ibero bo ibiibai ma taku vaghina da nuwabiibiiyai amakamakai. **12** Mara viya aku kayowana ke gwabikuwai ma mara viya aku kayowana peyarina na gwabikuwai. Akova aviyya da namanaki gomara bo mura, vitonara ekarakariku bo akamkam dodo ma kegha da taku vaghina. Mara biibiina bo mara berona ma ke sago avai. **13** Keriso ina rewapanan iveraku da bera kudubina ana bera bubuni.

14 Ma ibiibii kirakai da aku nuwapoya kamonai na kovi viteku. **15** Ma bade tami Pilipai wawayimi Keriso Varana Biibiina kovi yanei da kovi tumaghanei na verena kovi karei. Tuna kubiine Masedoniya dobuna akiibutawei anae na koakovi da Keresiyana kudubisi kamosiyai na tami kava ami verena kovonatawei kuriku.* **16** Ma ku tepana, Tesalonika kwanatuna kamonai abigabiga ma ami verena mara nonowa kovanavonatawei da aku nuwapoya kovi kovini.* **17** Ma ke verena viinina ata nota kirakiyei, aku nota ghamana da kanuma ina ku nevaneva na ami miiya ina rakata. **18** Epaporodaitas inekiibau da ami verena kovonatawei kuriku na iveraku da wekarakava na aku mura irakata kirakai. Ami verena na nakanani ma suwara ghabughabuna God kurina, tuna suwarina ivi vaghinei ma in-

* **4:15:** 2Kor 11:9 * **4:16:** Apos 17:1

uwabiibiiyei.* ¹⁹ Ma aku God na mumurina ma aviyavisina kona kayokayowei na ina veremi Yesu Keriso avanai. ²⁰ Ma ita Mamai God tavokavakavari mara ku peyarina da kana kadara ina rakata. Amen.

Vikiikiwa Damona.

²¹ Iyavo kava gwabimiwai Yesu Keriso itu-maghanei na kudubisi kovonesi da avi kiikiwesi. Ma Keresiyana varevaresita gwabikuwai ikiikiwemi. ²² Ma bade vitumaghana damsí Kiivavo Sisa ina numa kamonai ebigabiga ma Keresiyana kudubisi weni dobunai ikiikiwemi.

²³ Ainowi Bada Yesu Keriso kurina da ina agabi-ibai kanumimi kamonai ina makai. Amen.

* **4:18:** Exod 29:18

**Gapapaiwa New Testament
The New Testament in the Gapapaiwa Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Gapapaiwa long Niugini**

copyright © 2009-2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gapapaiwa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-11-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

02820c89-25a2-533d-9e19-9a2d0e178860